Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2022-0000229869

Datum
14 april 2022

Opgesteld door

Samengewerkt met

Bijlage(n)
5

Aan Minister van BZK
Van CZW

nota

MR-agendering volgende fase actieve openbaarmaking nota's

Aanleiding

In de kabinetsreactie op het rapport van de POK (jan 2021) werd aangekondigd dat bij het verzenden van stukken aan het parlement de onderliggende departementale nota's die door bewindspersonen zijn gebruikt voor de besluitvorming actief openbaar zullen worden gemaakt. Per 1 juli 2021 is hiermee een start gemaakt. Mede op basis van de uitgevoerde evaluatie van de openbaarmaking van beslisnota's bij (grote) beleidsbrieven en wetgeving is een voorstel uitgewerkt voor openbaarmaking van overige categorieën kamerstukken. Na interdepartementale afstemming op ambtelijk niveau is het voorstel nu gereed voor agendering in de ministerraad.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met agendering van bijgevoegde brieven aan Eerste en Tweede Kamer in de ministerraad en – indien uit bespreking in de ministerraad geen inhoudelijke wijzigingen voortvloeien – met verzending van deze brieven.

Kern

- Sinds 1 juli 2021 worden op grond van de *Beleidslijn actieve openbaarmaking nota's* departementale nota's openbaargemaakt bij het verzenden van twee categorieën stukken aan het parlement: stukken over wetgeving (bijv. wetsvoorstellen) en brieven waarin nieuw beleid wordt aangekondigd. Alleen informatie waarvan verstrekking in strijd is met het belang van de staat wordt daarbij gelakt. Op deze wijze zijn al meer dan 450 nota's openbaar gemaakt. Deze nota zal op grond van die beleidslijn ook aan de Kamers worden verstrekt.
- Een voorstel voor verdere uitbreiding naar openbaarmaking van nota's bij alle overige categorieën Kamerstukken is de Kamers toegezegd voor uiterlijk dit voorjaar.
- Mede op basis van de uitkomsten van de evaluatie (zie onder 'toelichting') is het voorstel om de uitbreiding in te laten gaan per 20 september 2022 (Prinsjesdag).
- Bijgaand tref u gelijkluidende conceptbrieven aan Eerste en Tweede Kamer waarin dit voornemen wordt aangekondigd. Als bijlage bij die brieven zal de nieuwe versie van de beleidslijn (Beleidslijn actieve openbaarmaking nota's 2022) worden meegezonden, waarin die

uitbreiding is verwerkt. Ook worden de evaluatierapporten meegezonden, voorzien van een reactie op de aanbevelingen.

Toelichting

Evaluatie

- Er zijn verschillende evaluaties uitgevoerd: een onderzoek dat zich concentreerde op de waardering door ontvangers van beslisnota's, een onderzoek dat zag op de processuele, digitale kant van openbaarmaking van beslisnota's en een onderzoek gericht op de ervaringen van ambtenaren met openbaarmaking van beslisnota's.
- In de evaluaties wordt er door de onderzoekers aandacht voor gevraagd dat het verder uitbreiden van het aantal openbaar te maken nota's naar alle categorieën van kamerstukken in meerdere opzichten een aanzienlijke veranderopgave met zich meebrengt, zowel technisch en organisatorisch als wat de communicatie richting medewerkers betreft. Dit sluit aan bij de oproep die we van de verschillende ministeries krijgen dat de volgende stap niet overhaast moet worden gezet, omdat een zorgvuldige organisatorische en communicatieve voorbereiding van deze wijziging een grote inspanning vergt. Aan de aanbevelingen op organisatorisch gebied wordt gevolg gegeven, bijvoorbeeld ten aanzien van het opstellen van een projectplan voor de volgende fase van openbaarmaking van nota's.
- Als onderdeel van de evaluatie zijn zeven Kamerleden bevraagd. Het openbaar maken van nota's wordt door hen over het algemeen als positief beoordeeld. Wel is het logischerwijs zo dat de ene beslisnota meer bijdraagt aan het bieden van aanvullende inzichten dan de andere. Dit geeft een eerste beeld, maar in debat met het parlement hierover zal mogelijk een completer beeld naar voren komen van hoe vertrekking van nota's door de leden wordt gewaardeerd.
- De onderzoekers benadrukken het belang van het voortzetten van de lopende trajecten voor de structurele verbetering van de interne informatiehuishouding en archivering.
- Verstrekte beslisnota's hebben volgens onderzoekers nog niet vaak geleid tot reacties in de vorm van Kamervragen of publicaties in de media.

Beleidslijn actieve openbaarmaking nota's 2022

- Belangrijkste wijziging t.o.v. de huidige beleidslijn is dat met ingang van 20 september 2022 bij alle categorieën van Kamerstukken de onderliggende beslisnota wordt verstrekt.
- Uit interdepartementale afstemming is gebleken dat deze datum de ambtelijke organisatie voldoende tijd geeft voor een gedegen voorbereiding. Ministeries gaven de voorkeur aan een uitbreiding in één keer boven een gefaseerde uitbreiding, waarbij bijvoorbeeld elke maand een nieuwe categorie Kamerstukken zou worden toegevoegd. Dat laatste zou onder meer in de communicatie richting medewerkers te onduidelijk zijn.
- De nieuwe beleidslijn maakt één uitzondering op het uitgangspunt dat bij alle Kamerstukken de onderliggende nota wordt verstrekt. Louter procedurele nota's worden uitgesloten van openbaarmaking. Denk daarbij aan nota's die enkel een aanduiding van het onderwerp en een verzoek om akkoord te gaan bevatten. Verwerking en beoordeling van deze nota's

levert zowel bij de ministeries als de griffies van de Kamers een grote werklast op, terwijl zij niets bijdragen aan het informeren van de Kamerleden. Integendeel, zij vergroten slechts de toch al aanzienlijke stroom van documenten richting het parlement.
- Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om enige verduidelijkingen aan te brengen ten opzichte van de vorige versie van de beleidslijn, mede naar aanleiding van de in de afgelopen maanden opgedane praktijkervaring.
- Een van de verduidelijkingen betreft de omgang met 'eenheid van kabinetsbeleid' als aspect van het belang van de staat. Informatie die de eenheid binnen het kabinet in gevaar brengt, kan niet openbaar worden gemaakt. In de voorgestelde nieuwe tekst van de beleidslijn wordt verduidelijkt dat dit passages in nota's betreft waarin verschillen van opvatting tussen bewindspersonen naar voren komen. Verschillen van opvatting tussen ministeries op ambtelijk niveau raken daarentegen niet aan de eenheid van het kabinetsbeleid en komen derhalve in aanmerking voor openbaarmaking. Dit is meer een specificering dan een wijziging ten opzichte van de huidige beleidslijn, die op dit punt weinig handvatten biedt door veel over te laten aan een afweging van geval tot geval.

Vervolg
- Op 11 mei staat in de Tweede Kamer een commissiedebat gepland over 'Informatie- en werkafspraken tussen Tweede Kamer en Kabinet'. Bij tijdige verzending besluit de Tweede Kamer mogelijk onderhavige brief over de beleidslijn bij dit debat te betrekken.
- In het SGO deed AZ de suggestie om te overwegen dit voorstel in de RBJ te bespreken. Openbaarmaking van beslisnota's raakt alle ministers echter in gelijke mate en is niet gekoppeld aan een bepaald beleidsterrein. Daarnaast zou die route in de weg staan aan tijdige verzending voor bovengenoemd commissiedebat.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Aanbiedingsformulier MR	
2	Brief Eerste Kamer	
3	Brief Tweede Kamer	
4	Bijlage 1 bij beide brieven: Beleidslijn actieve openbaarmaking nota's 2022	
5	Bijlage 2 bij beide brieven: evaluatierapporten en reactie op aanbevelingen daarin	